

LEVITICUS

Kern

Het IK BEN uit Exodus wordt in Leviticus aangevuld: IK BEN HEILIG. God is een heilig God. Het boek Leviticus laat zien hoe we omgang kunnen hebben met deze heilige God. En geeft ook regels voor de omgang met elkaar.

Opbouw

Leviticus staat vol met voorschriften. Er staan slechts twee heel korte gebeurtenissen in (samen tien verzen).

In het midden van het boek wordt de Grote Verzoendag beschreven. Dat lijkt daarmee ook de kern te zijn. In bijbelse verhalen en boeken komt het vaak voor, dat de kern in het midden zit en niet zoals bij ons, aan het eind van het verhaal.

	Grote Verzoendag 16-17		
	reinheidswetten 11-15	heiligheidswetten 18-22	
offers en priesters 1-10			feesten en lossingen 23-27

Kernteksten

In Leviticus komen twee woorden of vervoegingen daarvan, vaak voor: heiligen (= afzonderen) en verzoenen (= bedekken). O.a. in de volgende twee teksten.

- 'Ik ben de HEER, jullie God. Jullie moeten heilig zijn. Wees heilig, want Ik ben heilig.' (Lev. 11: 44 e.v.a.)
- 'Want op die dag wordt voor jullie de verzoeningsrite voltrokken opdat jullie van al je zonden gereinigd worden en de HEER weer rein tegemoet kunnen treden.' (Lev. 16:30)

Lijnen

Om heilig en rein te zijn en te blijven is er verzoening nodig. Op de Grote Verzoendag omschreven, één keer per jaar, tilt God het volk weer op.

De Grote Verzoendag wijst vooruit naar het sterven van Jezus. In en door Jezus zien we de vervulling van de offerdienst. 'Offers ... hebt U niet verlangd... Toen heb Ik gezegd: hier ben Ik ... om uw wil te doen.' (Hebr. 10:5-7)

Leviticus

jaar in jaar uit dat offer
achter het voorhang
stieren en bokjes
priesters staan dagelijks in dienst
de zonde steeds weer voor ogen
alleen de priester toegang

Nieuwe Testament (Hebr. 10)

één offer
het voorhang gescheurd (Mat. 27:51)
Jezus
Jezus zit
aan hun zonden zal Ik niet meer denken
allen hebben toegang

Uitgelicht

De offers.

In de eerste zeven hoofdstukken worden veel offers uitgebreid beschreven. Wat opvalt is dat in de grondtekst deze omschrijvingen worden ingeleid met de woorden 'Als iemand ...'. In de Naardense bijbel wordt dit vertaald met 'Stel dat iemand ...'. Dat klinkt niet stimulerend, maar ingehouden, voorzichtig. Al geeft God wel zorgvuldig de manier waarop de offers gebracht moeten worden, aan.

In de omringende landen heerste offerzucht. Je krijgt de indruk alsof God daar een beetje aan tegemoet wil komen. Maar de God van Israël is anders dan de goden van de omringende volken.

Later in het Oude Testament wordt door de profeten gewaarschuwd voor teveel offeren. Je kunt je verstoppen achter offers, achter vroomheid. Dat is niet wat God wil. 'Liefde wil ik, geen offers; met God vertrouwd zijn is meer waard dan enig offer.' (Hos. 6:6 e.a.)

Reinheid.

God geeft aan welke dieren er rein en onrein zijn. En ook wanneer een mens onrein is. Vermenging, aanraking van iets onreins, maakt onrein.

Het valt op dat als Jezus komt, Hij melaatsen, onreine mensen, aanraakt. Hij ruilt. Hij neemt hun onreinheid op zich en geeft zijn reinheid aan hen.

Israël valt op met de reinheidswetten, die ze naleven. Zo is bekend dat de Joden in de Middeleeuwen niet besmet raakten met de pest, vanwege de reinheidswetten, de hygiëne die ze in acht namen. Met als gevolg dat de Joden de schuld kregen van de pestepidemie.

Heiligheid.

Heilig betekent afgezonderd, niet in de zin van geïsoleerd, maar in de zin van opvallend anders. God is van een andere categorie. 'Want Ik ben God, en geen mens, Ik ben in jullie midden, Ik ben heilig, Ik zal niet meer in woede ontsteken.' (Hos. 11:9)

Hij nodigt de mensen uit om mét hem anders te zijn. 'Wees heilig, want Ik ben heilig' – het refrein uit de hoofdstukken 18-22. En God geeft heel concreet aan hoe. Bijvoorbeeld hoe je moet omgaan met je werknemer.

De beroemdste heiligingswet is deze: 'Heb je naaste lief als jezelf.' Deze bekende woorden van Jezus staan dus al in Leviticus (19:18)!

Grote Verzoendag.

Op de Grote Verzoendag wordt een onschuldig bokje de woestijn in gestuurd en wordt een ander onschuldig bokje geslacht. Het bloed van dit bokje wordt op het deksel van de ark en over de hoofden van het volk Israël gesprend. Door deze handelingen worden de zonden van het volk verzoend, door de bokjes plaatsvervangend voor het volk. Omdat het onschuldige dieren zijn (de zondebok), is dat mogelijk.

Waarom twee bokjes?

Het ene bokje sterft voor de zonden van het volk. Het andere draagt de zonden weg, want God wil de zonden niet meer zien. Beide aspecten moeten worden gesymboliseerd. In Jezus zien we deze twee aspecten in Eén.

Waarom moet er geslacht worden?

'Want het leven van het vlees is in het bloed, en Ik heb dat Zelf voor u op het altaar gegeven om voor uw leven verzoening te doen. Want het is het bloed dat door middel van het leven verzoening bewerkt.' (Lev. 17:11, HSV)

God is een God van recht. Oog om oog en tand om tand. En dus ook: een leven om een leven.

Beeld

